

18. LECKE: JÚDÁS ÁRULÁSA

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.
(Máté 26, 14-16; 26,47-56)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Dr. Varga Zsigmond J: Újszövetségi görög-magyar szótár, Budapest, 1992; Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 2000)

Júdás személye:

Júdás neve az ószövetségi Júda névből ered. Eredetileg helységnév volt, majd a 12 törzs egyikének a neve lett, és végül személynév. Jézus korában gyakori keresztnév, a Bibliában is több Júdás szerepel. (ApCsel 5,37; ApCsel 9,11) sőt egy másik tanítványt is Júdásnak hívtak. (Luk 6,16) Júdás neve mellett szerepel az Iskáriótes név is. Jelentése: Kerijjótból származó. A tanítványok közül az egyetlen júdai származású. Elhívásáról nem tudósítanak az evangéliumok. Máté szerint pénzéhes ember volt (Mt 26,14-16). Ennek ellenére Jézus rábízta a pénzkezelést. Ezt nem túl hűségesen tette, időnként el is lopott belőle. Lukács evangéliuma szerint Júdás a többi tanítványhoz hasonló volt egészen Jézus halála előtt. Ugyanis Júdásba belement a Sátán (Lukács 22,3). Azaz mindaddig a pillanatig nem volt benne, ameddig Júdás határozta el magában, hogy segít a főpapoknak és az írástudóknak abban, hogy Jézust megöljék. Máskülönb a tanítványtársak egyértelműen felismerték volna. Júdás maga ajánlkozott arra, hogy elárulja a Mestert. Harminc ezüstöt kapott, ami szinte semmit sem ért. Júdás a szeretet kifejezésével árulta el a Mestert. Júdás nem tudta feldolgozni az árulása súlyát. Öngyilkos lett.

Júdás árulásának oka:

Elképzeltető, hogy Júdás azért csatlakozott Jézushoz, mert benne látta a Messiást, aki majd a nemzeti váradalmak szerint átveszi a politikai hatalmat az elnyomó rómaiaktól. Miután csalódott Jézusban, mert Jézus egészen másról beszélt, haragjában elárulta Jézust. Az is elképzeltető, hogy a tisztán a haszonszerzés céljából árulta el Jézust.

Az árulás gyakorlati jelentősége:

Amikor Júdás Jézust átadta a hatóságoknak, akkor lehetővé tette, hogy letartóztassák. A szeretet kifejezése lett az árulás jele. Amikor Jézus a nagy nyilvánosság előtt volt, az írástudók és főpapok nem mertek rátámadni. Jézus nem bujkált, de nem tudták a főpapok, hogy hol, mikor tartózkodik magányosan vagy egyedül. Ezért volt szükség egy belső emberre.

Belső emberként olyan információt adott ki Jézusról, amit külső ember nem tudhatott.

Júdás árulásának teológiai oka:

A Szentírás szerint Jézus elárulása egyfajta szükségszerűség volt. Amikor Máté evangélista Júdás árulásáról ír, akkor azt a szót használja: átadni, kiszolgáltatni, ráhagyni, továbbadni. Az Újszövetségben gyakran szerepel ez az ige Jézus szenvedésével kapcsolatban. Az árulás a szenvedés bevezetése volt. Annak ellenére, hogy Jézus pontosan tudta, hogy el fogják árulni, pontosan tudta, hogy ki árulja el, és hatalmában lett volna megakadályozni, mégsem tette. Mert ahhoz, hogy a bűneink büntetését elszenvedje Jézus, ezt kellett átélnie.

Árulás:

Júdás nem egyszerűen elhagyta Jézust, nem csak elfordult tőle, hanem szembefordult vele. Nagyon fontos volt az első századokban, hogy ismerjék a keresztyének Júdás elárulásának a történetét, mert a keresztyénségnek az volt az egyik súlyos problémája, hogy a belső

körben árulók voltak. Az egyháztörténet minden egyes korszakában, amikor az egyház elnyomatásban él vagy üldöztetéseknek van kitéve, egyrészt óvatosságra kell inteni a tagokat, másrészt vigasztalni kell azzal, hogy mindig is voltak a legfelsőbb körökben is árulók. Viszont Júdás példája mutatja, hogy az árulás, a Mesterhez való hűtlenség csak ideig-óráig tartó hasznot jelent az egyénnek, mert hosszú távon a következményei igen kedvezőtlenek. Az árulás oka nem csak a csalódás, haszonszerzés lehet, mint feltehetőleg ez Júdás esetében is volt, hanem lehet a félelem is.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A történetből két fontos pont emelkedik ki, mely a korosztály gondolkodásmódjához is közel áll. Az egyik az „árulás” fogalma. Főként barátságokban ismerős az ötödikesek számára az, hogy az egyikük elárulja a másikat. De ide kapcsolható még az árulkodás, illetve egy titok elárulása is. Mind a barátság, mind pedig a titok vonatkozásában főleg a lányok azok, akik könnyebben megértik a kapcsolópontot. A fiúk számára többségében ebben a korban a közös játék, közösen eltöltött idő jelenti a barátságot. Illetve ennél a korosztálynál a páros kapcsolatok (barátság) mellett fontossá kezd egyre inkább válni a csoporthoz tartozás is. Beszélgetési lehetőség adódik a hűségről, kitartásról, csoporthoz tartozásról is.

A másik pont Júdás helye a tanítványok között. Gyakori, hogy a diákok rákérdeznek arra, hogy Jézus nem volt-e tisztában azzal, hogy Júdás mire készül. Vagy éppen azzal, hogy nem tévedett-e Jézus, amikor Júdást választotta tanítványaként. Ahol ez témaként előkerül, ott lehet arról beszélgetni a gyerekekkel, hogy Júdás rosszul választott, amikor Jézust elárulta.

Lehetőség szerint az órán ne a negatívumok kerüljenek előtérbe, hanem sokkal inkább annak a felmutatása, hogy „lehet másként is”. Pl. hűség, kitartás, nehéz helyzetekben – csalódásban való kitartás.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel elmondani Júdás árulásának történetét a tankönyvi szöveg alapján. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Máté 16,26 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja elmondani a tankönyvi szöveg alapján Júdás árulásának történetét, értékelje Júdás személyiségét. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét: Máté 16,26

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Jézus elárulásának története és az emberi kapcsolataink átgondolása

Kognitív cél: Júdás életének megismertetése és Jézus elárulásának kontextusba helyezése.

Affektív cél: Az egymáshoz tartozás, emberi kapcsolatok pozitív élményének feltárása.

Pragmatikus cél: Arra való indítás, hogy becsülje meg pozitív kapcsolatait.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Beszélgetés: Csoporthoz tartozás, hűség, bizalom.</p> <p>2. Játék: Bízhatunk benned? Vak kígyó Idő: 5-15 perc Létszám: 8-10 fő / kígyó Megjegyzés: A játék nagy figyelmet igényel! A kiscsoportok tagjai egymás mögé egy sorba beállnak, mindenkinek a keze az előtte lévő vállán nyugszik. Csak az első ember nézhet, (ő vállalja a csoportért a teljes felelősséget), a többiek becsukják a szemüket. Az elől álló vezetésével keresztülmennek a termen, áthaladnak a felállított akadályokon, átmennek egy másik terembe vagy kimennek a szabadba. Eközben a vezető nem verbális jelzéseket adhat a mögötte állóknak. (Ha szükségesnek látja, meg is tapogattathatja vele az általa látottakat.) A jelzéseket tovább kell adni hátrafelé. A kígyót nem szabad becsapni - pl. ha földi akadály, gödör van, a fejet be kell húzni. A vezető ne menjen gyorsan! Egy idő elteltével az első leghátulra megy, és az addigi második lesz majd az új vezető.</p> <p>FIGYELEM! A játék elég nagy ideg feszültséget ébreszthet! Senki ne kösse be a szemét kendővel, azért, hogy szükség esetén gyorsan kinyithassa a szemét!</p>	Közös beszélgetés vagy csoportmunka
Feldolgozási javaslat	<p>1. Beszélgetés a bibliai történetről:</p> <ul style="list-style-type: none">• Miért csalódtál már valakiben?• Volt már olyan, hogy pozitívan csalódtál valakiben?• Milyen szerinted egy jó közösség? Szedjétek össze a legfontosabb szavakat.• Mit remélt Júdás az árulástól?• Mit veszített el Júdás az árulással?	Munkafüzet

	<p>2. Aranymondás: <i>„Mit használ ugyanis az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?” (Mt 8,36)</i></p> <p>3. Énekjavaslat: <i>„Az Úr Jézus szenvedése...”</i></p>	Dicsérjétek az Urat! c. énekeskönyv
Munkáltatás	Munkafüzet feladatai	Tankönyv Drámajáték
Házi feladat	-	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Film:

<https://www.youtube.com/watch?v=oJu6DVJvtGo> (Részlet Mel Gibson Passiójából)

<https://www.youtube.com/watch?v=XRfX2UexL78>

Letölthető képsorok:

<http://www.freebibleimages.org/photos/judas-betrays-jesus/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/gnpi-085-judas-betrays/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/lj-judas/>

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 67-68. oldal

A képen látható: Illusztráció: Eseményképek Júdásról: Júdás előtérben, a háttérben a tanítványok, Júdás a főpapnál - Jézus elfogatására alkudozik, Júdás megbánja tettét, szétszórja a pénzt, amit az árulásért kapott.

Fénykép a Gecsemáné kertről

A szöveg: Barátból ellenség. Júdás árulása.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Olvassátok el a történetet! Kik láthatók az első eseményképen? Mit csinálnak? Hol lehetnek?
- Mi történik a második eseményképen? Kivel beszél Júdás? Mit ajánl? Mennyiért? Mi a jel, amivel megmutatja a katonáknak, hogy hol van Jézus?

- Figyeljétek meg a harmadik eseményképet! Mi történt Júdással? Mit csinált a pénzzel? Mit tett?
- Hogyan lett Júdás barátból ellenség? Mi készítette a tettére?

2. Szövegelemzés

- Miért figyelték Jézust a papok és a nép vezetői? Mit akartak? Miért?
- Miért ment el Júdás a főpaphoz? Mit ajánlott? Mennyiért?
- Miért nem kérte Istent Jézus, hogy szabadítsa meg ebből a helyzetből?
- Hogyan vitték el Jézust? Miért?
- Mit tettek a tanítványok? Miért?
- Mire jött rá Júdás?
- Mit tett ezek után? Miért?

BESZÉLGETÉSPONTOK AZ ARANYMONDÁSHOZ

„Mit használ ugyanis az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?”

- Ha valakinek kárt okozunk, vajon tiszta a lelkiismeretünk? Éreztél-e már lelkiismeret-furdalást?
- Mit érezhetett Júdás, amikor megkapta a pénzét?
- Mit tett, amikor büntudata lett?
- Mit üzen neked az Ige?

EGYÉB ÖTLETEK

1. Történet a motivációhoz: Két jó barát és egy medve

A alábbi mese alapján beszélgethetünk jó kapcsolatokról, a kapcsolat próbáiról, bizalomról, barátságról.

Két jó barát kiment az erdőre, s ott rájuk támadt a medve. Az egyik futásnak eredt, felmászott egy fára s elbújt, a másik meg ott maradt az úton. Mit tehetett volna? - levetette magát a földre s azt színlelte, hogy halott. A medve odament hozzá, szagolni kezdte, s ő még a lélegzetét is visszatartotta.

A medve megszagolta az arcát, azt hitte, hogy halott és odábbment.

Amikor a medve elment, a másik leszállt a fáról s elnevette magát:

- Ugyan mondd - kérdezte -, mit súgott a füledbe a medve?

- Azt mondta nekem, hogy hitvány ember az, aki veszélyben cserbenhagyja a társát.

2. Játék a motivációhoz: Mi a közös bennünk?

Játék típusa: bizalmi, csoportalkotó

Idő: 5-10 perc

Létszám: 10-20 fő

Játék menete: Párokat, vagy 4-5 fős kiscsoportokat alakítunk, lehetőleg úgy, hogy az egy csoportba olyanok kerüljenek, akiknek kevés kapcsolatuk van egymással, egymást kevésbé ismerik. A csoportoknak meghatározott idő (5-10 perc) áll rendelkezésükre, hogy egymással beszélgetve minél több közös jellemző dolgot találjanak. Az idő eltelté után az egész társaságnak beszámolnak arról, hogy milyen közös vonásokra bukkantak.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 460. dics. 3. verse: Amint vagyok, bár gyöttelelem...

Berkesi Sándor: Az Úrnak Zengjen az ének: 99. 1. verse: Mit használ a keresztyénségem
(dall. RÉ 42. zsolt. Mint a szép híves patakra)